

Plaatsen en verzorging van een suprapubische katheter

Inleiding

In overleg met uw uroloog is er besloten bij u een suprapubische blaaskatheter te plaatsen. Een suprapubische katheter is een slangetje, dat via de buikwand, in de blaas zit en zo de urine continue afvoert.

De meest voorkomende reden om deze katheter te plaatsen is urineretentie (dat wil zeggen dat u niet spontaan kunt plassen) of urine-incontinentie (dat wil zeggen ongewild urineverlies).

Vorbereiding

Op de poli urologie wordt u doorverwezen naar het POS (= pre-operatieve screening). Hier krijgt u alle informatie en voorbereiding voor de komende opname. Wanneer u bloedverdünnende middelen gebruikt (Ascal, Marcoumar) zal deze medicatie in overleg met uw uroloog 1 week voor de ingreep gestopt worden.

De opname vindt meestal plaats op de dagbehandeling. Indien nodig wordt hier de onderbuik geschoren (tussen navel en schaambeent) door de verpleegkundige om infectie te voorkomen.

De ingreep

De ingreep vindt meestal plaats onder een roesje en een plaatselijke verdoving in de huid. Eerst wordt een blaaskatheter via de plasbuis ingebracht om de blaas te vullen. De blaas bolt nu dusdanig op, dat deze makkelijk via de buik aan te prikken is. De huid van de onderbuik wordt gedesinfecteerd en lokaal verdoofd (vlak boven het schaambeent). Vervolgens maakt de uroloog een kleine snede en wordt de blaas via de buik met een naald aangeprikt. Om deze naald heen zit een holle buis. Na verwijderen van die naald wordt door deze buis de katheter in de blaas gebracht. Een ballonnetje aan de tip van de katheter wordt gevuld, zodat deze op zijn plaats blijft. De vulkatheter wordt via de plasbuis weer verwijderd. De insteekopening bij de suprapubische katheter wordt bedekt met een steriele splitgaas.

Na de ingreep verblijft u nog enige tijd ter observatie op de afdeling. Soms is de urine direct na het plaatsen van de katheter wat bloederig. Dit is normaal en verdwijnt over het algemeen binnen enkele uren. U krijgt van de verpleegkundige een startset. Deze bevat de benodigdheden voor de katheter in de thuissituatie. De verpleegkundige geeft u uitleg hoe thuis om te gaan met de urine-opvangzakjes. Daarna mag u weer naar huis. Aangezien u een roesje/verdoving heeft gehad dient u voor begeleiding en vervoer zorg te dragen.

Omgaan met de katheter

Indien er wat vocht lekt uit de insteekopening van de katheter kan u deze afdekken met een gaasje. Wanneer deze opening droog is hoeft er niets op.

Gebruik van de opvangzakken

Voor en na het wisselen van de urine-opvangzakken is het belangrijk om uw handen te wassen. Er zijn twee soorten urine-opvangzakken, een kleine beenzak en een grote nachtzak. Overdag is de kleine beenzak aan het uiteinde van de katheter met bandjes om het been bevestigd. De lengte van de slang van de beenzak is eenvoudig korter te maken, door deze op de gewenste lengte af te knippen. Aan dit uiteinde kunt u een nieuw koppelstukje bevestigen.

Voor de nacht heeft u een groter opvangzak met langere slang nodig. Via de aftapkraan aan de onderkant van de beenzak kunt u de nachtzak aansluiten, zodat de urine doorloopt naar de nachtzak.

Vergeet niet het kraantje van de beenzak open te zetten.
Zorg er voor dat de nachtzak lager hangt dan uw blaas.

s'Ochtends koppelt u de nachtzak weer af van de beenzak.
Vergeet niet om het kraantje van de beenzak weer dicht te doen.
U kunt de nachtzak na gebruik legen en doorspoelen met water.

Legen van de urine- opvangzak

Voor het legen van de urine-opvangzak hoeft u alleen het klepje naar beneden te doen. Met de flexibele slang kunt u de urinestroom gemakkelijk richten. Indien de urine- opvangzak op het been draagt, kunt u eventueel het onderste beenbandje losmaken om het legen te vergemakkelijken.

Als de urine- opvangzak leeg is, sluit u het aftapkraantje weer.
Let op: niet te ver doordrukken anders kan het materiaal van de urine-opvangzak beschadigen.
Beide opvangzakken worden in principe 1 maal per week vervangen.
In verband met de doorgankelijkheid van de katheter en om een blaasinfectie te voorkomen is het belangrijk dat u voldoende drinkt:
Ongeveer 1,5 tot 2 liter per dag (behalve als u bekend bent met een vochtbeperking)

U hebt een zogenoemd startpakket gekregen waarin alle materialen zitten die u voor uw katheter nodig heeft.

Wanneer u nieuw materiaal nodig heeft, dan kunt u deze bijbestellen bij de betreffende leverancier. In het startpakket staat het telefoonnummer waar u de materialen kunt bestellen. De materialen worden vergoed door de zorgverzekeraar.

Verwisselen van de katheter

De katheterwissel dient om de 6 à 8 weken plaats te vinden. Dit gebeurt de eerste keer op de poli urologie. Meteen nadat de oude katheter is verwijderd, wordt de nieuwe ingebracht. Deze handeling wordt als niet-pijnlijk ervaren.
Er kunnen zich situaties voordoen, waarbij het beter is dat de katheter vaker verwisseld wordt.

Meest voorkomende klachten:

Door de katheter kunnen de volgende klachten voorkomen:

- Er komt geen urine in de opvangzak. Controleer of er geen knik in een slang uit en of de opvangzak lager dan de blaas hangt (dit is nodig voor een goede afvoer).
- U verliest urine via de plasbuis. Als er geen afgeknikte/verstopte katheter is kunt u nog steeds urine verliezen via de plasbuis. Dit komt door blaaskrampen. Dit is niet ernstig of gevaarlijk, maar wanneer deze krampen pijnlijk/erg hinderlijk zijn kunt u dit aangeven bij uw volgende katheterwissel of contact opnemen met de polikliniek urologie tel; (015) 260 37 97

- **Blaasontsteking.** Mensen met een katheter hebben per definitie een blaasontsteking! Maar deze wordt alleen behandeld als u koorts of pijn in de onderbuik heeft. Het is dus niet nodig om uw urine voor routineonderzoek bij de huisarts te laten controleren.
- Spoortjes bloed in de urine (pijnloos en zonder koortsverschijnselen). Het kan zijn dat punt van de katheter in de blaaswand zit te prikken, waardoor kleine vaatjes kunnen bloeden.

Dit lost u over het algemeen op door goed te drinken (1,5 tot 2 liter), tenzij de arts anders aangeeft. Bij warm weer en bij veel transpiratie is het verstandig meer te drinken.

Wanneer is er sprake van een spoedgeval?

- Wanneer de katheter eruit is gevallen dient zo snel mogelijk een nieuwe katheter ingebracht te worden. Het kanaaltje van de buikwand naar de blaas kan zich in enkele uren tijd sluiten.
- Indien het bloedverlies ondanks goed drinken niet overgaat / verergert.
- Een verstopte katheter dient zo snel mogelijk vervangen te worden, om blaas- en/of nierproblemen te voorkomen.
- Bij koorts, hoger dan 38.5 C of pijn in onderbuik.

Als dit gebeurt moet u direct contact opnemen met:

- Tijdens kantooruren: Poli urologie tel.: (015) 260 37 97
- Buiten kantooruren: SEH via ons algemeen telefoonnummer (015) 260 30 60.

Extra informatie

Kijk voor meer informatie op onze website www.rdgg.nl. bij patiënten onder afdelingen/urologie.